

Modulstrukturerte læreplaner for voksne

Læreplaner i 13 lærefag er delt inn i moduler for å passe bedre til opplæring for voksne. Opplæringen skal bygge på kompetansen den enkelte har, slik at veien til fag- eller svennebrev blir mer effektiv.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 02.01.2025

Modulstrukturert opplæring er ett av flere tiltak i fullføringsreformen som skal bidra til at flere voksne kan ta fag- eller svennebrev, og at norsk arbeidsliv får dekket sitt behov for kvalifisert arbeidskraft.

Sluttkompetansen er den samme som for ordinært løp. Formålet med å modulstrukturere opplæringen for voksne er å legge til rette for at opplæringen skal kunne bygge på den kompetansen den enkelte har og gjennomføres slik at deltakerne kan gå ut i arbeid eller videre utdanning så raskt som mulig. Hovedmålet er at de modulstrukturerte læreplanene skal gi deltakerne den kompetansen de trenger for å kunne gjennomføre og bestå en fag- eller svenneprøve. [Du kan lese mer om hva modulstrukturert opplæring er.](#)

Det er ingen bestemt rekkefølge modulene må tas i, og flere moduler kan tas samtidig. Sluttkompetansen er den samme som for ordinært løp.

Læreplanene er gyldige for opplæring fra 1. august 2024, men det er også [overgangsordninger](#) knyttet til innføringen av disse læreplanene.

Læreplanene

- [betongfaget](#)
- [helsearbeiderfaget](#)
- [fiske og fangst](#)
- [logistikkfaget](#)
- [produksjonsteknikkfaget](#)

- gjenvinningsfaget
- snekkerfaget med fordypningsområde
- renholdsoperatørfaget
- rørleggerfaget
- maler- og overflateteknikkfaget
- salgsfaget
- kokkfaget
- ernæringskokkfaget

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap gjelder alle fagene i listen og skal følge en av disse læreplanene:

- norsk og samfunnskunnskap
- norsk og samfunnskunnskap for språklige minoriteter

Opplæring for voksne

All opplæring av voksne skal bygge på den kompetansen den voksne allerede har. Opplæringen skal bygge på kompetansen den enkelte har, slik at veien til fag- eller svennebrev blir effektiv.

Ungdom og voksne lever forskjellige liv, og opplæringen av voksne skal ta hensyn til alder og livssituasjon. Opplæring av voksne i videregående skiller seg derfor fra opplæring av ungdom i organisering, tidsbruk og innhold. Den voksne har rett på realkompetansevurdering. For modulstrukturerte læreplaner betyr det at man kan få godkjent hele eller deler av moduler. Les mer om rett til realkompetansevurdering.

Hva er modulstrukturert opplæring?

Innhold i læreplanene

Modulene omfatter innholdet fra den ordinære læreplanen for vg3 i faget. I tillegg er det tatt inn kompetansemål fra vg1 og vg2 som er relevante. Kompetansemål dette gjelder er merket med hvor de er hentet fra. Det er fagenes egenart som bestemmer hvor mange kompetansemål som hentes fra vg1 og vg2. Læreplanverket ligger her. Det er ingen fastsatt opplæringstid på modulene. Dette gir fleksibilitet både til den voksne, men også til lærebedriften. Den voksne kan ta én eller flere moduler

samtidig.

Felles modul for norsk og samfunnskunnskap

Alle opplæringsløpene skal ha opplæring i utvalgte kompetansemål fra norsk/norsk for språklige minoriteter i Norge og samfunnskunnskap. Disse er lagt til en egen læreplan som er felles for alle opplæringsløpene. Læreplanen inneholder relevante kompetansemål fra norsk vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram og samfunnskunnskap vg1 og vg2. Modulen tilbys i to varianter, hvor én variant er utviklet for språklige minoriteter. Den voksne skal kun ha opplæring i én av disse.

Formålet med læreplanen er å sørge for at lærlingen tilegner seg kompetansen i norsk og samfunnskunnskap som trengs for å jobbe som fagarbeider i norsk arbeidsliv, og å delta som medborger i samfunnet.

Læreplanen har ikke en forskriftsfestet rekkefølge. Det betyr at modulen kan tas samtidig med moduler i lærefaget. På denne måten kan man utvikle språklig kompetanse sammen med yrkeskompetanse i modulene.

Norsk og samfunnskunnskap for språklige minoriteter

Norsk og samfunnskunnskap for språklige minoriteter har et særlig ansvar for språklæring. Gjennom læreplanen skal lærlingene utvikle muntlig og skriftlig kompetanse på norsk, utvikle og utvide ordforråd og begrepsapparat og skal kunne lytte til, forstå og delta i faglige samtaler. Dette er beskrevet i kjerneelementet Språk og tekst i bruk.

Læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for språklige minoriteter har et særlig ansvar for utvikling av muntlige og skriftlige ferdigheter, samt leseferdigheter på norsk. Dette er beskrevet i de grunnleggende ferdighetene i læreplanen.

Bruk av læreplanene

Læreplanene er laget for å brukes i lærebedrifter og i skoler. Modulstrukturerte

læreplaner kan også være et virkemiddel for kvalifisering innenfor introduksjonsprogrammet og arbeidsmarkedstiltak.

Intensjonen med modulstrukturert opplæring er at opplæringen skal foregå i arbeidslivet, og at sluttkompetansen skal styre organiseringen. For å oppnå denne intensjonen, er det en forutsetning at fylkeskommunen samarbeider med lærebedriften om opplæringen. Fylkeskommunen har stor fleksibilitet på hvordan opplæringen organiseres (§ 18-6 i opplæringsloven).

Lærebedriften og fylkeskommunen skal skrive kontrakt om opplæring med den voksne. I kontrakten skal det blant annet fremgå hvem som har ansvaret for de ulike delene av opplæringen. For eksempel kan fylkeskommunen ta ansvaret for opplæringen i kompetansemål fra fellesfag og programfag på vg1 og vg2. Det er også naturlig at fylkeskommunen tar ansvar for opplæringen i modul for norsk og samfunnskunnskap.

Det er stilles ingen vilkår for å tilby opplæringen etter læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for språklige minoriteter. Det betyr at fylkeskommunen kan velge selv hvilken læreplan som passer den aktuelle voksne deltakeren. Læreplanen inneholder flere kompetansemål enn ordinær læreplan i norsk og samfunnskunnskap. Kompetansemålene har også samme faglige nivå som den ordinære. Voksne deltagere som har et annet morsmål enn norsk eller samisk, har rett til forsterket opplæring i norsk (§ 19-8 i opplæringsloven).

Vurdering i modulstrukturert opplæring

Underveisvurdering

All vurdering som skjer før avslutningen av opplæringen, er underveisvurdering. Deltakere i modulstrukturert opplæring har samme rett til underveisvurdering som andre. Les mer om underveisvurdering

Midtveisvurdering

Midtveisvurderingen er en del av underveisvurderingen. For voksne deltakere er halvårsvurdering erstattet av midtveisvurdering. Dette utgjør en språklig presisering ettersom opplæring for voksne ikke følger et fastsatt skoleår på samme måte som elever.

Midtveisvurdering underveis i opplæringen

Midtveisvurderingen skal gjennomføres midtveis i opplæringen av den enkelte modulen, eller minst hvert halvår der opplæringsperioden strekker seg over en lengre periode. Om opplæringsperioden er svært kort, skal det ikke gis midtveisvurdering midt i opplæringen.

Midtveisvurderingen underveis i opplæring av modulen gis uten karakter, tilsvarende som det gjøres i dag for de med læretid i bedrift.

Midtveisvurdering ved avslutningen av modulen

Hver modul avsluttes med en midtveisvurdering med karakteren "Godkjent" eller "Ikke godkjent". Godkjent skal tilsvare tilfredsstillende eller god kompetanse.

Denne vurderingen er en underveisvurdering, og skal være læringsfremmende. Dette betyr i praksis at i tillegg til at modulen blir «godkjent/ikke godkjent» skal deltakerne få råd om hvordan de kan videreutvikle kompetansen sin frem til fag- eller svenneprøven f.eks. gjennom de andre modulene. Selv om modulene utgjør selvstendige opplæringsenheter, er det faglige sammenhenger mellom modulene. Kompetanse som er utviklet i opplæringen i en modul vil derfor kunne videreutvikles gjennom opplæringen i andre moduler.

Dialog om tidspunkt for midtveisvurderingen

Det skal være dialog mellom den som skal gjennomføre midtveisvurderingen og deltakeren om forventet tidspunkt for midtveisvurderingen, både underveis i og ved avslutningen av opplæringen.

Hvem gjør midtveisvurderingen

Dersom opplæringen er gitt av flere personer, skal midtveisvurderingen gjøres av den som har stått for hoveddelen av opplæringen, i samråd med de andre. Dette gjelder både underveis (uten karakter) og ved avslutningen av modulen (med karakter).

Se forskrift til opplæringsloven

Sluttvurdering

Sluttvurdering skal gi informasjon om kompetansen til deltakeren ved avslutningen av opplæringen.

Fag- og svenneprøvene er de samme uavhengig av om opplæringen har vært

modulstrukturert eller ikke. De tar utgangspunkt i den ordinære læreplanen for vg3 i faget.

Før oppmelding til fag- eller svenneprøve må deltakern bestå skriftlig eksamen for vg3. Eksamenen er laget ut fra den ordinære læreplanen for vg3 i faget. Eksamenen blir utarbeidet sentralt og sensurert lokalt.

Kompetansemål som er tatt inn fra vg1 og vg2 i den modulstrukturerte læreplanen inngår verken i fag- og svenneprøven eller i eksamenen. Det er ingen sluttvurdering i den modulbaserte læreplanen for norsk og samfunnskunnskap.

Vitnemål og kompetansebevis

Les om føring av vitnemål og kompetansebevis for voksne i modulstrukturert opplæring i kapittel 13 av føringsskrivet.

Kombinasjonsløp

Kommunen og fylkeskommunen kan gi videregående opplæring blant annet til voksne som ikke har fullført grunnskoleopplæring eller tilsvarende jf opplæringsloven § 9-7 og § 18-5. Det betyr at det åpnes for at voksne kan få opplæring både i moduler på videregående nivå og nivået under videregående nivå samtidig. Dette kalles kombinasjonsløp. Med ny opplæringslov heter grunnskole for voksne nå forberedende opplæring for voksne.

Å kunne kombinere moduler fra nivået under videregående opplæring med opplæring i lærefag, kan gi kortere og mer effektive opplæringsløp. Dette forutsetter samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunen. Kombinasjonsløpet er ingen eget opplæringsordning, men opplæring i moduler fra læreplaner i videregående opplæring for voksne og forberedende opplæring for voksne samtidig.

Udir og HK-dir har det faglige ansvaret for innhold, informasjon, veiledning og utvikling av ressurser og støttemateriell for kombinasjonen av de to nivåene.

Utvidelse med flere lærefag

Udir har oppdrag om å utvide med flere modulstrukturerte lærefag. Innføring av flere lærefag vil skje i puljer. I samarbeid med de faglige rådene har vi utviklet kriterier for å modulstrukturere et lærefag:

- Arbeidslivets behov for kompetanse.
- Der det er mangel på rekruttering (der det er stor tilgang på læreplasser, og samtidig enten mangler vg2-tilbud eller at vg2-tilbudet har få søkere/elever).
- Lærefag der andelen voksne som tar fag- og svennebrev er stor.
- At bransjen ønsker modulstrukturert opplæring.

Forberedende opplæring for voksne

Forberedende opplæring for voksne (FOV) erstatter grunnskole for voksne fra 1. august 2024. Du finner informasjon om [læreplanene for FOV på HK-dirs nettside](#).